

С друге стране границе – с друге стране закона Југословенски криминалци у иностранству у другој половини 60-их година прошлог века*

АПСТРАКТУМ: У чланку се анализирају криминалне активности Југословена у иностранству у другој половини 60-их година прошлог века. Рад се у највећој мери заснива на подацима југословенског Савезног секретаријата за унутрашње послове, а коришћени су и подаци немачке савезне полиције (*Bundeskriminalamt*).

КЉУЧНЕ РЕЧИ: емигранти, Југославија, криминал, иностранство, СР Немачка

Исељавање из социјалистичке Југославије представљало је масован и континуиран процес, условљен економским и политичким разлозима. Из Југославије су одлазили противници режима (политичка емиграција), као и људи које је у иностранство отерала економска беда. До средине 60-их година посебно је било интензивно исељавање југословенског муслиманског становништва у Турску. Према југословенским проценама из марта 1970, у Турској је живело око 300.000 емиграната из социјалистичке Југославије.¹

Најмасовнији емиграциони талас из социјалистичке Југославије започео је 60-их и достигао врхунац почетком 70-их година. Већ 1973. године у Европи је радило око 900.000 емиграната из Југославије. Југословенски „гастарбајтери“ су емигрирали пре свега у земље немачког говорног подручја. Поменуто, 1973. године у Савезној Републици Немачкој радило је 535.000 Југословена, а у Аустрији близу 200.000.²

* Рад је део пројекта *Традиција и трансформација – историјско наслеђе и национални идентитети у Србији у 20. веку* (47019), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

¹ Vladan Jovanović, *Iz FNRJ u Tursku*, Peščanik. net, 23. 6. 2013. <http://pescanik.net/2013/06/iz-fnrj-u-tursku/> (23. 8. 2013).

² Петар Драгишић, *Југословенска економска емиграција у Швајцарској шездесетих и седамдесетих година 20. века*, Годишњак за друштвену историју, бр. 2, 2012, 67.

	1973.	1977.
СР Немачка	535	350
Аустрија	195	120
Француска	75	58
Швајцарска	35	25
Шведска	25	25
Холандија	12	8
Белгија	5	4
Луксембург	1.5	1
Италија	7	6
Данска	5	4,5
Остале европске земље	4,5	13,5
Укупно европске земље	900	615

Југословенски грађани на привременом раду у Европи 1973. и 1977 (у 1000)³

Велики емиграциони талас из Југославије, започет средином 60-их година прошлог века, као и генерално повећање обима путовања југословенских грађана у иностранство, довели су до интензивирања криминалних активности Југословена у иностранству. Овај феномен постајао је у годинама и деценијама које су уследиле и био један од најочљивијих негативних последица југословенског емигрирања, који је у значајној мери утицао на обликовање перцепција о југословенским емигрантима у земљама у којима су се населили.

Са друге стране, егзотичне приче о југословенским криминалцима и авантуристима у иностранству долазиле су и до југословенске јавности. Извоз југословенског криминала повремено је тематизован и у домаћој кинематографији. У филму Драгољуба Ивкова *Пошаљи човека у пола два* из 1967. године, криминалистичком трилеру о шверцу девиза, део радње одвија се у Трсту, граду у коме се, како наводи један од актера, „свашта догађа“

³ Исто.

и у коме „ни убиства нису реткост“.⁴ Само годину дана касније Милутин Косовац режирао је филм *Сунце туђег неба*, о групи радника који иду на рад у Немачку. Осим њих, у филму се појављује и Гане, млади криминалац, који бежећи од полиције покушава да се домогне Немачке.⁵ Прича о југословенском мафијашком миљеу у Италији заузима важан део филма Александра Бошковића *Последњи круг у Монци* (1989).⁶

Илегалне активности Југословена у иностранству пратила је и југословенска полиција. У *Билтену* Савезног секретаријата за унутрашње послове, из 1966. године, проналазимо концизну информацију о шверцу којим су се бавили југословенски грађани у иностранству. У информацији југословенског СУП-а истакнуто је да се „приличан број приватних путовања не користи у сврху која се наводи у захтеву за добијање путне исправе и визе“. Многи Југословени користе туристичка путовања „за набавку робе широке потрошње“, а појединци се баве и њеном препродајом. Такве појаве посебно су биле уочљиве приликом путовања Југословена у Бугарску, што је довело до поштравања мера бугарских царинских и девизних органа према југословенским грађанима.⁷

Две године касније (1968) Савезни секретаријат за унутрашње послове је, у сарадњи са Савезним секретаријатом за иностране послове, сачинио документ под називом *Информација о неким проблемима боравка наших грађана у иностранству*, у коме су детаљније анализирани противзаконите активности Југословена у иностранству. Констатовано је да је број Југословена који путују, односно живе и раде у иностранству, значајно порастао. На интензивирање путовања југословенских држављана у иностранство у великој мери су утицале олакшице за прелажење државне границе. Наведени су и подаци о путовањима југословенских држављана у иностранство. Године 1966. обављено је 3.360.679 путовања Југословена у иностранство, да би већ наредне године тај број био готово двоструко већи – 6.961.081. Тада се на привременом раду у иностранству налазило око 350.000 Југословена.⁸

У документу савезног СУП-а оцењено је да су противзаконите активности југословенских држављана у иностранству углавном „последица склоности извесног броја грађана да се баве разним недозвољеним активностима“. У „недозвољене активности“ које су југословенски држављани чинили у иностранству спадали су, између осталог, крађе, шверц, отуђивање,

⁴ Пошаљи човека у пола два (1967).

⁵ Сунце туђег неба (1968).

⁶ Последњи круг у Монци (1989).

⁷ Архив Југославије (АЈ), Кабинет Председника Републике (837), II-5-d, Савезни секретаријат за унутрашње послове, Билтен, 1966. година.

⁸ АЈ, Савезно извршно веће (130) – 559–926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о неким проблемима боравка наших грађана у иностранству, 21. новембар 1968.

одбацивања и фалсификовање путних исправа, непоштовање прописа о кретању и боравку у земљама у којима су боравили. У криминалне активности Југословена изван граница Југославије тадашње југословенске власти убрајале су и њихове „политичке“ деликте, односно „непријатељско деловање“ против Југославије, тачније југословенског режима.⁹

У анализи Савезног секретаријата за унутрашње послове констатовано је да је бављење „недозвољеном трговином“ Југословена посебно интензивно у појединим источноевропским земљама: „Користећи недовољну снабдевеност тржишта појединим врстама робе широке потрошње у Мађарској, Бугарској, Чехословачкој, Румунији и Пољској, разлике у ценама и диспаритет валута, изванредан број наших грађана нашао је повољну могућност за препродају робе и на тај начин дошао до знатних финансијских средстава. Роба се, сем из Југославије, у ове земље преноси из Италије, Аустрије и СР Немачке (...)“. На „недозвољен начин“ преко границе се преноси и „валута“ и врше разне трансакције. Наводи из извештаја СУП-а поткрепљени су и конкретном подацима. У 1967. години мађарске власти су од југословенских грађана одузеле 3.500.000 форинти, које су ови „на недозвољен начин“ унели у Мађарску; у Пољској је од 601 југословенског држављанина одузета роба и валута у вредности од 2.645.000 злата. Одређених заплена било је и у Румунији. Румунске власти су у прва три месеца 1968. године одузели робу намењену продаји од 160 југословенских грађана, при чему је вредност робе заплењене само од 14 југословенских држављана износила 42.000 долара. Осим тога, од 19 Југословена румунске власти заплениле су 224 златника.¹⁰

У документу савезног СУП-а из 1970. године оцењено је да је 1969. тежиште „недозвољене трговине“ и „девизних трансакција“ југословенских грађана пребачено са Мађарске и Румуније на Чехословачку и Пољску: „За разлику од Мађарске и Румуније, у којима је ова делатност била више испољена, у току 1969. и првих месеци о. г. (1970 – П. Д.) она је више дошла до изражаја на територији ЧССР и Пољске. Сем трговине оружјем (последњих месеци у опадању због ограничења набавки од чехословачких органа) за ЧССР је карактеристично кријумчарење аутомобила, недозвољено изношење и уношење чехословачке валуте, фалсификовање и препродаја југословенских пасоша, а за Пољску недозвољена трговина златом, златним вредностима и девизне трансакције. (Само у 1969. години група од 16 наших држављана препродала је у ЧССР 59 аутомобила). Нека од лица која се овим баве привремено бораве у западним земљама (Аустрији, СР Немачкој, Француској, Шведској) и поменути делатности су им главно занимање“.¹¹

⁹ Исто.

¹⁰ Исто.

¹¹ АЈ, 130-559-926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о односу и мерама иностраних органа власти према нашим грађанима који бораве у иностранству и о злоупотребама са југословенским путним исправама, јун 1970.

Југословени су се, осим шверца, бавили и другим илегалним активно-стима. Регистровани бројни примери „недозвољеног уношења“ оружја из Италије и Чехословачке у Југославију од стране југословенских држављана, наведено је у документу Савезног секретаријата за унутрашње послове из 1968. године. Многи југословенски грађани су у иностранству прибегавали крађи или се „одавали скитничењу и проституцији“. Просјачење, као и спавање по железничким станицама и парковима, у документу СУП-а делимично су приписани „олаком одлучивању за путовање у иностранство без довољно средстава за издржавање“.¹²

У информацији ССУП-а из 1970. детаљније је описана веза између „олаког одлучивања за путовање у иностранство“ појединих Југословена и њиховог улажења у криминални миље: „Многи наши грађани олако се одлучују на путовања у иностранство без средстава за живот, а неки немају ни средства за повратак у земљу. (Само у јуну 1969. године бечка полиција открила је око 100 наших грађана који нису имали ни 100 динара, а 46 је било без иједног динара). Није мали број који путује у удаљеније земље Западне Европе, а да не поседује ни возну карту за повратак у Југославију. Међу њима има и читавих породица. У таквој ситуацији неки од њих се одају скитничењу, просјачењу, крађама, спавају по железничким станицама и парковима или одлазе у избегличке логоре (Кроз логор у Аустрији 1969. године прошло је око 1800 лица међу којима је било читавих породица). Неки се обраћају добротворним организацијама за помоћ, посећују стране уреде за рад, ради запослења, и имиграционе уреде неких прекоморских земаља (у западној Европи) ради иселења. Поједини се понекад и мимо своје воље нађу на местима где се окупљају криминалци и друга сумњива лица“.¹³

Посебна група криминалних дела југословенских грађана у том периоду била је везана за посредовање при запошљавању. Актери тих кривичних дела су били сами радници који су у иностранству тражили посао и посредници који су им обећавали запослење. У том процесу често се прибегавало фалсификовању путних исправа, као и радних дозвола. Осим тога, било је и случајева продаје путних исправа: „Одлажење на рад без претходног обезбеђења запослења и непознавање услова живота у иностранству, утичу да се поједини југословенски грађани баве недозвољеним делатностима. Пошто запошљавање најчешће зависи од посредовања, оно је везано за уцене и утицај који се врши на раднике (...) Има случајева да појединци своје пасоше дају разним посредницима у циљу регулисања радног односа и боравка у иностранству. Најчешће буду преварени, било да остану без путних исправа, или од посредника добијају фалсификоване дозволе за рад, чиме се

¹² АЈ, 130-559-926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о неким проблемима боравка наших грађана у иностранству, 21. новембар 1968.

¹³ АЈ, 130-559-926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о односу и мерама иностраних органа власти према нашим грађанима који бораве у иностранству и о злоупотребама са југословенским путним исправама, јун 1970.

излажу разним непријатностима и постају предмет пажње иностраних органа власти. (Такве дозволе растурају се и у нашој земљи). Појединци су вршили фалсификовање путних исправа (за 9 месеци ове године откривено 139 случајева), а неки су своје путне исправе отуђивали за новац. Било је случајева да се тим исправама омогућавао одлазак на Запад неким држављанима источноевропских земаља (у Пољској 12 случајева).¹⁴

О злоупотребама са југословенским путним исправама информације налазимо и у извештају СУП-а из 1970. године. Такве злоупотребе су се пре свега испољавале у отуђивању и фалсификовању пасоша („најчешће мењање фотографије, тргање и убацивање листова из другог пасоша, брисање и уписивање других података“). Постоје организоване групе које се баве фалсификовањем и препродајом пасоша. Југословенски СУП је располагао и информацијама о цени југословенског пасоша на „тржишту“ појединих земаља. Тако је у документу изнет податак да су се у Аустрији југословенски пасоши продавали по цени 3.000–5.000 шилинга, у Савезној Републици Немачкој 300–1.500 марака, а у Чехословачкој до 10.000 круна. Фалсификоване путне исправе користиле су се, према наводима у документу ССУП-а, за „недозвољену трговину“, као и за „омогућавање одласка у западне земље појединим држављанима социјалистичких земаља“. Специфичан вид злоупотребе са путним исправама представљала је набавка два пасоша: „Ово чине да би онемогућили увид у путовања која су везана за недозвољене делатности у циљу одвраћања пажње наших и страних органа, као и да би онемогућили увид у отказивање боравка од иностраних власти због долажења у сукоб са страним прописима“. Последица честих злоупотреба са југословенским пасошима била је и масовна појава лажног пријављивања губитка путних исправа. Током 1969. и у прва три месеца 1970. године нестанак пасоша је пријавило чак 8.000 југословенских држављана (двоструко више него 1968). Само у СР Немачкој у том периоду било је пријављено 1.000 случајева губитка југословенских путних исправа.¹⁵

У тежа кривична дела Југословена у иностранству спадала је и трговина наркотицима. У документу Савезног секретаријата за унутрашње послове под насловом *Информација о неким проблемима производње, илегалног промета и уживања опојних дрога*, из 1969, наведено је да је током претходних година било случајева хапшења Југословена од стране иностраних полиција, при чему су истакнуте полиције Италије, Аустрије и СР Немачке. Године 1967. било је шест таквих случајева, односно по 15 1968. и током првих десет месеци 1969. године.¹⁶ У *Билтену* ССУП-а из 1968. годи-

¹⁴ АЈ, 837, II-5-d, Савезни секретаријат за унутрашње послове, Билтен, 1966. година

¹⁵ АЈ, 130-559-926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о односу и мерама иностраних органа власти према нашим грађанима који бораве у иностранству и о злоупотребама са југословенским путним исправама, јун 1970.

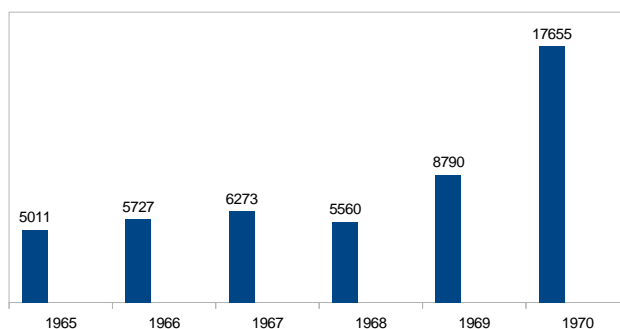
¹⁶ АЈ, 130-559-926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о неким проблемима производње, илегалног промета и уживања опојних дрога, октобар 1969.

не проналазимо информацију о трговини дрогом југословенских држављана у Турској: „Поред недозвољене трговине робом и оружјем запажено је да се поједини наши грађани у Турској баве набавком, препродајом и употребом наркотика. То чине углавном деца боље ситуираних родитеља, која због овога неколико пута годишње одлазе у Турску и постају предмет контроле турских полицијских органа“.¹⁷

Југословени су у другој половини 60-их година у иностранству чинили и најтежа кривична дела – убиства. Према документу СУП-а из 1968. године, у Грацу је шесторо Југословена издржавало казну због убиства.¹⁸

Подаци савезне полиције СР Немачке показују да је крајем 60-их година дошло до драматичног интензивирања криминалних активности југословенских држављана у овој земљи. Број Југословена који су у СР Немачкој починили криминалне деликте је, на годишњем нивоу, у периоду 1965–1970. више него утростручен. Док се број југословенских држављана који су евидентирани као починиоци криминалних дела у периоду 1965–1968. кретао 5.000–6.000, године 1969. међу починиоцима кривичних дела у СР Немачкој било је готово 9.000 Југословена. Још драматичнији скок забележен је наредне године, када је немачка полиција евидентирала чак 17.655 Југословена који су те године починили неки криминални акт.¹⁹

*Југословенски држављани евидентирани као починиоци криминалних деликата у СР Немачкој 1965–1970.*²⁰

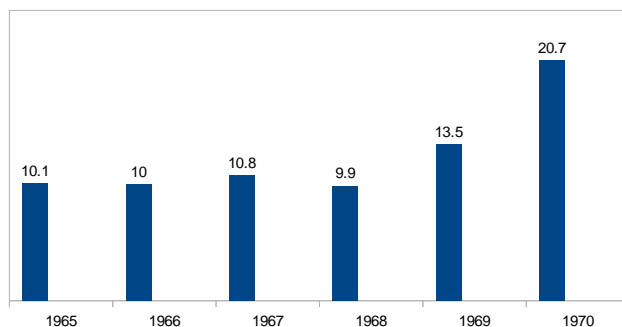
¹⁷ АЈ, 130-559-926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о неким проблемима боравка наших грађана у иностранству, 21. новембар 1968.

¹⁸ Исто.

¹⁹ Bundesrepublik Deutschland – Bundeskriminalamt, Polizeiliche Kriminalstatistik 1965; Bundesrepublik Deutschland – Bundeskriminalamt, Polizeiliche Kriminalstatistik 1966; Bundesrepublik Deutschland – Bundeskriminalamt, Polizeiliche Kriminalstatistik 1967; Bundesrepublik Deutschland – Bundeskriminalamt, Polizeiliche Kriminalstatistik 1968; Bundesrepublik Deutschland – Bundeskriminalamt, Polizeiliche Kriminalstatistik 1969; Bundesrepublik Deutschland – Bundeskriminalamt, Polizeiliche Kriminalstatistik 1970.

Крајем 60-их година значајно је порастао удео југословенских криминалаца у укупном броју страних извршилаца кривичних дела у СР Немачкој. Док је у периоду 1965–1968. тај удео у просеку износио 10%, 1969. године повећао се на 13,5%. Већ годину дана касније чак петина страних извршилаца кривичних дела у Западној Немачкој имала је југословенско држављанство.²¹

Удео Југословена у укупном броју страних извршилаца криминалних дела у СР Немачкој 1965–1970 (у %)²²

Полицијске и правосудне власти страних земаља санкционисале су криминалне активности Југословена на различите начине – од протеривања до хапшења. У поменутом документу СУП-а из 1968. године квантитативно је приказан однос страних држава, како на истоку, тако и на западу Европе, према југословенским преступницима. Документ упућује на закључак да су криминалне активности Југословена у иностранству у другој половини 60-их година представљале већ прилично раширену појаву:

„Органи власти страних земаља предузимали су разне мере, почев од одузимања оружја, робе и валуте, до привођења, саслушања, хапшења, отказивања боравка и враћања полицијским путем. Према непотпуним подацима, у току ове године на јурисдикционом подручју Генералног конзулата Минхен, на коме живи око 70.000 наших грађана, мере привођења, саслушања, отказивања боравка, протеривања или изрицања временских казни, примењене су на око 1.000 југословенских грађана који су се бавили фалсификовањем различитих докумената (пасоша, дозвола за рад и боравак, извода из матичних књига и разних других уверења), затим туче (због туча – П. Д.) и деликата друге врсте. Овакве мере предузимане су према 50 наших грађана у Швајцарској, 19 у Шведској (1967. године 54) и 10 у Великој Бри-

²⁰ Исто.

²¹ Исто.

²² Исто.

танији. Због крађа и других преступа у затворима у Француској налази се око 1100 наших грађана, а у Белгији 40 издржава казну. На подручју Амбасаде Беч мере су предузимане према 94 и Генералног конзулата у Милану 27 (југословенских грађана – П. Д.). У 1967. години на јурисдикционом подручју Генералног конзулата Трст хапшен је 241 наш држављанин, што тршћанска штампа посебно користи повезујући то са националном припадношћу починилаца дела. (Прошле и ове године италијански органи су, поред казни затвора, изрицали и новчане казне – 161 лице на укупан износ од 5,877.000 лира.)

У току 1967. године мађарски органи водили су поступак против 3259 југословенских грађана (за последњу годину дана 301 (југословенском грађанину – П. Д.) отказали боравак или забранили долазак у Мађарску), а пољски против 601 (југословенског грађанина – П. Д.) због царинских и девизних прекршаја. У Румунији је 1967. и ове године због трговине робом и валутом осуђено 47 наших грађана на разне временске казне, од којих се 6 и сада налази на издржавању казне У току ове године бугарски органи су хапсили и покренули кривични поступак против 30 наших грађана.

Враћања наших грађана полицијским путем најбројнија су била из Аустрије и Италије, иако су поседовали уредне путне исправе. У току ове године враћено је око 1600 лица, од чега 1200 из Аустрије и 400 из Италије, а у 1967. г. шведски органи вратили су са границе 233 југословенска држављанина²³.

Третман југословенских грађана који су у иностранству прекршили закон није био исти на обе стране гвоздене завесе. У појединим социјалистичким земљама дела попут недозвољене трговине или девизних трансакција (чему су Југословени често прибегавали) третирала су се не као прекршаји (као што је то био случај у Западној Европи), већ као кривична дела, која су самим тим строже санкционисана. Према југословенским подацима, 1969. године у социјалистичким земљама ухапшено је и процесуирано око 900 југословенских држављана. Примећена је и појава вршења прекршаја и кривичних дела у поврату: „Неки од њих, по отказаном боравку, користећи слободан третман напуштања социјалистичких земаља, најчешће одлазе поново у западне земље одакле се са фалсификованим исправама опет појављују у неким социјалистичким земљама и чине прекршаје и кривична дела у поврату.“²⁴

Активну улогу у покушају смањења југословенског криминала у иностранству имале су и југословенске власти. Извоз југословенског криминала домаће власти су настојале да ограниче пре свега ускраћивањем путова-

²³ АЈ, 130-559-926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о неким проблемима боравка наших грађана у иностранству, 21. новембар 1968.

²⁴ АЈ, 130-559-926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о односу и мерама иностраних органа власти према нашим грађанима који бораве у иностранству и о злоупотребама са југословенским путним исправама, јун 1970.

ња „лицима која својим понашањем и делатношћу за време боравка у иностранству нарушавају углед Југославије“. То се чинило одузимањем путних исправа. У 1968. југословенске власти су одузеле око 1.200 пасоша, док је годину дана касније одузето готово 2.000 југословенских путних исправа „због наведеног понашања“. Пасоши су одузимани и из политичких разлога, односно „разлога безбедности и народне одбране“. Број путних исправа које су из тих разлога одузете био је нешто већи од броја пасоша одузетих у циљу редуковања извоза криминала из Југославије (2.240 пасоша 1968. године, 2.684 пасоша 1969. године). Једна од мера која је требало да отежа злоупотребе са путним исправама у другој половини 60-их година била је и издавање технички напреднијег пасоша (перфорирање пасоша, машинско исписивање, безбедније повезивање и причвршћивање фотографија), као и увођење регистра изгубљених, односно несталих путних исправа.²⁵

Ради обуздавања криминалних активности Југословена, југословенска полиција је предлагала и својеврсне превентивне активности којима је требало припремити Југословене који су одлазили на рад у иностранство: „С обзиром на све бројнија путовања и боравак наших грађана у иностранству, као и појаве које су у вези с тим присутне, поред мера предвиђених прописима према прекршиоцима, превентивна делатност би допринела спречавању ових појава. Поред коришћења средстава јавног информисања потребно је размотрити могућност да у приручницима намењеним грађанима који одлазе на рад у иностранство, одговарајуће место добију и питања везана за понашање грађана, односно за поштивање наших и страних прописа“.²⁶

Још детаљнији план за сузбијање криминалних активности југословенских грађана у иностранству, односно за поступање према југословенским преступницима у иностранству, Савезни секретаријат за унутрашње послове изложио је у Информацији о неким проблемима боравка наших грађана у иностранству. Предлог СУП-а је предвиђао бољу припрему Југословена који су одлазили на рад у иностранство, интензивнију примену забране путовања, као и активнију, пре свега правну, подршку југословенских дипломатско-конзуларних представништава југословенским грађанима који су долазили у сукоб са законом:

„С обзиром на изнете проблеме у вези са боравком наших грађана у иностранству предлажемо:

- 1) Служба за запошљавање и друштвено-политичке и радне организације требало би да посвете већу пажњу припремама наших грађана који путују у иностранство, посебно на рад, и да им се укаже на последице због кршења прописа наше и земље у коју одлазе, као и на одређене средине (мислило се на политичку емиграцију – П. Д.) које у појединим земљама врше негативни утицај на наше грађане.

²⁵ Исто.

²⁶ Исто.

2) Органи унутрашњих послова у сарадњи са другим органима и организацијама (царина, Девизни инспекторат и др.) требало би да доследније примењују прописе у вези забране путовања и предузимања других мера према лицима која на било који начин за време боравка у иностранству штете интересима наше земље.

3) Наша ДК (дипломатско-конзуларна – П. Д.) представништва требало би да се још више заинтересују за судбину наших грађана, без обзира из којих разлога долазе у сукоб са прописима страних земаља, ради благовремене интервенције, пружања правне помоћи и заштите. У том циљу требало би обезбедити већа средства.

4) Да ДК представништва више користе билатералне уговоре којима се регулише обострано обавештавање о хапшењу и предузимању других мера и уколико долази до њиховог кршења, од дотичне земље захтевати доследну примену. И даље радити на регулисању ових питања са земљама са којима немамо оваквих уговора (...).²⁷

Прилог: Страни починиоци криминалних деликата у СР Немачкој 1965. и 1969.

*Страни починиоци појединих криминалних деликата у СР Немачкој 1965. године*²⁸

	Убиство	Покушај убиства	Убиство из нехага	Повреде са смртним исходом	Тешке телесне повреде	Разбој - ништва	Тешке крађе	Лаке крађе
САД	14	12	2	6	918	293	264	1515
Италија	16	26	5	15	761	75	402	1738
Југославија	2	13	2	2	193	23	103	535
Турска	12	34	1	2	670	60	77	503
Грчка	2	14	–	3	365	32	132	886
В. Британија	5	4	1	–	245	40	182	584
Аустрија	–	2	3	–	45	13	115	433
Шпанија	2	6	2	1	217	20	73	593
Холандија	–	3	4	–	40	10	82	234
Француска	1	1	1	–	36	23	115	244

²⁷ АЈ, 130–559–926, Информација Савезног секретаријата за унутрашње послове, о неким проблемима боравка наших грађана у иностранству, 21. новембар 1968.

²⁸ Bundesrepublik Deutschland – Bundeskriminalamt, Polizeiliche Kriminalstatistik 1965.

Мађарска	2	2	–	1	31	6	59	120
Пољска	–	3	–	–	58	11	28	124
Мароко	3	4	–	–	79	17	16	89
Алжир	–	3	–	–	53	15	19	74
Јордан	2	–	–	–	30	2	5	36
Швајцарска	2	–	–	–	7	2	46	70
Иран	1	2	1	–	14	5	4	82
Белгија	–	–	–	–	7	6	21	75
Чехословачка	–	–	–	–	7	1	15	36
Данска	/	/	/	/	1	–	23	47
Канада	2	–	2	–	16	2	4	36
Израел	–	–	–	–	9	1	1	14
Румунија	–	–	–	–	7	–	3	8
Португалија	–	–	–	–	5	–	3	46
Египат	1	2	–	–	4	–	–	21
Ирак	–	–	–	–	3	–	2	24
Без држављанства	–	8	–	1	133	11	112	321
Остали	4	6	2	–	104	25	58	334
Укупно	71	145	24	31	4058	693	1964	8822

Страни починиоци појединих криминалних деликата у СР Немачкој 1969. године²⁹

	Убиство	Покушај убиства	Убиство из нехага	Повреде са смртним исходом	Тешке телесне повреде	Разбојништва	Тешке крађе	Лаке крађе
Италија	18	42	5	8	791	130	752	2725
Југославија	13	26	1	20	674	93	386	2.223
Турска	22	79	4	8	1.141	99	144	1.172
САД	12	29	1	1	591	312	297	1.228
Грчка	6	9	3	–	465	45	143	1.133

²⁹ Bundesrepublik Deutschland – Bundeskriminalamt, Polizeiliche Kriminalstatistik 1969.

Аустрија	–	2	2	–	69	24	247	624
В. Британија	1	6	–	–	156	75	133	607
Шпанија	4	5	1	6	161	21	102	667
Чехословачка	–	–	–	–	21	5	44	348
Холандија	/	6	1	–	40	15	92	413
Француска	2	1	–	–	32	25	94	457
Мађарска	1	4	1	–	29	8	62	120
Мароко	3	5	–	1	74	16	13	111
Пољска	1	4	–	–	32	3	41	115
Швајцарска	–	–	–	–	4	11	54	111
Белгија	1	–	–	–	11	6	38	132
Данска	–	–	1	–	3	1	16	63
Иран	–	2	–	–	24	2	4	109
Јордан	1	3	–	–	14	7	11	61
Румунија	–	–	–	–	4	–	3	22
Шведска	–	–	–	–	1	1	3	29
Португалија	1	2	–	–	31	1	15	96
Алжир	1	3	–	–	17	4	19	46
Тунис	–	–	–	–	26	4	8	63
Бугарска	–	–	–	–	5	–	10	13
Израел	–	3	–	–	10	3	3	26
Без држављанства	7	4	–	1	149	36	192	541
Остали	4	7	–	3	130	27	63	543
Укупно	98	242	20	48	4.705	974	2.989	13.798